

แนวทางการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1*
GUIDELINES FOR PARTICIPATION IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF
SMALL EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN MUANG TAK DISTRICT UNDER
THE TAK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ชนกานต์ พันธศรี*, สุรพงษ์ แสงสีมุก และ สุนทร ทองคำพงศ์

Chonakan Pantoosri*, Suraphong Saengseemok and Sunate Tongkumpong

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก ประเทศไทย

Faculty of Education, Northern College, Tak, Thailand

*Corresponding author E-mail: pim_chonakan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก และ 2) หาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ และการหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 124 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้เป็นการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.51$) เรียงจากสูงไปต่ำ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ ปัญหาที่พบ คือ ไม่ได้ร่วมจัดชั้นเรียน การรับนักเรียนและการจัดครูเข้าสอน การนำแผนงานไปดำเนินการอย่างเป็นระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม และการเป็นสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารควรจัดประชุมให้ครูร่วมกันจัดชั้นเรียน จัดครูเข้าสอนและรับผิดชอบรายกลุ่มสาระตามความรู้ ร่วมปรับโครงสร้างการบริหาร ร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อพัฒนางานวิชาการ และร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของโรงเรียน

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, การมีส่วนร่วม, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This the research aims to 1) Study the condition and problems for participation in academic administration of small educational institutions in Mueang Tak district and 2) Find to guidelines for participation in academic administration of small educational institutions in

* Received April 22, 2024; Revised June 13, 2024; Accepted June 20, 2024

Mueang Tak district, The research is divided into 2 steps: 1) Studying the conditions and problems in developing participation in academic administration of small educational institutions in Mueang Tak District and 2) Finding ways to develop participation in academic administration of small educational institutions in Mueang Tak district. Use a mixed methods research method. Target groups include: Administrators and teachers of small educational institutions in Mueang Tak district under the Tak primary educational service area office 1, there were 124 people and 9 experts. The tools were questionnaires and structured interviews. Statistics used are frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis. The research results found that: The conditions for participation in academic administration of small school overall it is at a high level ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.51$). Arranged from high to low is participation in decision making is the highest, followed by participation in practice, participation in evaluation and participation in benefits is lowest, respectively. The problems for participation are: Not participating in class admission of students and placement of teachers to teach systematic implementation of plans, supervision, monitoring and evaluation of activities. and membership in professional learning communities Guidelines for participation in academic administration: Administrators should organize a meeting for teachers to organize classes together. Arrange teachers to teach and take responsibility for each subject group according to their knowledge. Participate in adjusting the administrative structure collaborate in analyzing evaluation results to develop academic work. and jointly determine the criteria for evaluating the success of work performance of school.

Keyword: Academic Administration, Participation, Small School

บทนำ

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับต้องปฏิบัติตาม โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษามีสถาบันหลักของท้องถิ่น โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดกับโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้มีโอกาสร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจและร่วมติดตามประเมินผล รวมทั้งการนำความรู้ ความสามารถและทักษะของคนในชุมชนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนจึงนำมาซึ่งการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกภาคมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและร่วมกันนำผลมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (วชิรวิทย์ ชินะขำ, 2563) และมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ งานวิชาการจัดเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดของการบริหารโรงเรียนและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน เปรียบเสมือนเครื่องมือในการตัดสินใจคุณภาพของโรงเรียน เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน (อัครวิรินทร์ แก่นจันทร์, 2562) งานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ที่กำหนดบทบาทภารกิจของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องให้การสนับสนุนเพื่อพัฒนางานวิชาการให้ทันสมัย มีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก งานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาจะพัฒนาได้นั้นผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงความสำคัญ ให้ความร่วมมือและมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีขั้นตอนและต่อเนื่อง (จิราวรรณ รินตรา, 2562) แต่สภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ความแตกต่างทั้งในด้านงบประมาณสนับสนุน คุณภาพบุคลากรหรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียนในแต่ละโรงเรียน ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่เกิดจากขนาดโรงเรียนซึ่งมีจำนวนนักเรียนที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งเป็นปัญหาสำคัญและเร่งด่วนที่ถูกจัดอยู่ในแผนการศึกษาแห่งชาติในการปฏิรูปการศึกษาด้านการเพิ่มการกระจายโอกาสและคุณภาพอย่างทั่วถึง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีโรงเรียนในอำเภอเมืองตาก 39 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 22 โรงเรียน ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล กันดารและประชาชนส่วนมากอพยพย้ายถิ่นการทำมาหากิน ทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียนและประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารอัตรากำลังครูและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากร ซึ่งนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อความสอดคล้องและสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ เกิดผลดีแก่ผู้เรียนทั้งด้านสิทธิ โอกาสและคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2565 พบว่า คุณภาพด้านผู้เรียนอยู่ในระดับดีเลิศ จุดที่ควรพัฒนา คือ ความสามารถในการเรียนรู้ วิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแก้ปัญหาของผู้เรียน คุณภาพด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับยอดเยี่ยม มีจุดควรพัฒนา คือ การส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในทุกๆกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับยอดเยี่ยม มีจุดที่ควรพัฒนา คือ การสร้างความตระหนักในความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1, 2565)

ความเป็นมา ความสำคัญของปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขนาดเล็กกว่าได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมมากนักน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่มีโอกาสได้ร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง และหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตากว่าควรมีแนวทางการอย่างไร โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความคิดเห็นของแหล่งข้อมูลให้ได้ประเด็นที่จะศึกษา แล้วนำมากำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ในการหาข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อศึกษานิยาม ขอบเขตของเนื้อหาจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 จำนวน 10 เรื่อง แล้ววิเคราะห์ความสอดคล้องได้ขอบเขตของเนื้อหา 4 ด้านเพื่อนำไปกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและตัวแปรในการวิจัย แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 124 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 22 คน และเป็นครูผู้สอน 102 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

2. เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบปรนัยกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 5 ด้าน ตอนที่ 2 สภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีขอบเขต 4 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Schale) จำนวน 44 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีขอบเขตของเนื้อหา 4 ด้าน เป็นแบบกำหนดคำตอบให้ตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ (Multiple Response) จำนวน 40 ข้อ มีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการและผลงานวิจัยจากเอกสาร และรายงานการวิจัยเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา สร้างเป็นนิยามปฏิบัติการ พฤติกรรมการบริหาร

2.2 ยกร่างข้อคำถามตามโครงสร้างที่กำหนด

2.3 เสนอร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจการใช้ภาษา ความสอดคล้องกับเนื้อหา และความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถาม เสนอแนะเพื่อแก้ไข

2.4 ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องนำผลมาวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item-Objective Congruence) ได้ระหว่าง 0.60-1.00 ทุกข้อ

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะจัดพิมพ์ใหม่เพื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ประชากร เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .768

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสือขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น เพื่อส่งมอบต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ทั้ง 22 โรงเรียนด้วยตนเอง แล้วขออนุญาตชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แจกแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล นัดหมายการจัดเก็บแบบสอบถามคืน เมื่อถึงกำหนดนัดผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามที่เก็บคืนได้ จำนวน 124 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจความถูกต้องสมบูรณ์ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปใช้สถิติตามประเภทของแบบสอบถาม คือ

4.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ตอนที่ 2 สภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) กำหนดค่าระดับคะแนนและการแปลผลไว้ดังนี้

ระดับ 5 คะแนนระหว่าง 4.51-5.00 หมายความว่า มีส่วนร่วมมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนนระหว่าง 3.51-4.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมมาก

ระดับ 3 คะแนนระหว่าง 2.51-3.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับ 2 คะแนนระหว่าง 1.51-2.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 คะแนนระหว่าง 1.00-1.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4.3 ตอนที่ 3 ปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ใช้การหาค่าความถี่ (Consistency Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วจัดลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงด้วยการกำหนดคุณสมบัติของผู้วิจัย ได้แก่ นักวิชาการที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน ผู้บริหารการศึกษาและหัวหน้ากลุ่มงานตามโครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเติมคำ (Completion form) ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-end) โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและรายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 สภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ละด้าน ๆ ละ 3 ข้อ และปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่มีค่าร้อยละสูงที่สุด แต่ละด้าน ๆ ละ 3 ข้อ มาสรุปอุปนัยแล้วยกร่างเป็นแบบสอบถามภาพรวมแต่ละด้าน ๆ ละ 1 ข้อ รวม 4 ข้อ

2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจความถูกต้องของการใช้ภาษา ความครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะนำกลับมาแก้ไข ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดคุณสมบัติ เลือกผู้ทรงคุณวุฒิตามคุณสมบัติที่กำหนด ติดต่อประสานผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการส่วนตัวรายบุคคลเพื่อขอคำตอบรับ เสนอให้คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นแต่งตั้งส่งหนังสือแจ้งผลและประสานเพื่อขอกำหนดการสัมภาษณ์ ถึงกำหนดนัดผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำผลการสัมภาษณ์มาถอดคำ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ สรุปเป็นรายด้าน รายบุคคล สรุปอุปนัย วิเคราะห์ความสอดคล้อง หาความถี่ จัดลำดับตามความถี่จากสูงสุดไปหาต่ำสุด เสนอในรูปตาราง วิเคราะห์เนื้อหา อภิปรายใต้ตารางด้วยความเรียงตามลำดับ

ผลการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัยแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการโดยรวม

ที่	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
		μ	σ	
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.43	0.53	มาก
2.	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	4.42	0.53	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.38	0.57	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.40	0.53	มาก
รวม		4.41	0.51	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.51$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมสูงที่สุด ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.53$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.53$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.53$) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมต่ำที่สุด ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.57$) ตามลำดับ

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัยแต่ละด้านมี ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูไม่มีส่วนร่วมวางแผน จัดชั้นเรียน การรับนักเรียนและการจัดครูเข้าสอนอย่างเหมาะสมตรงตามความรู้ความสามารถ (ร้อยละ 38.22) ไม่มีส่วนร่วมจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการและกลุ่มงานอื่น ๆ ทุกครั้ง (ร้อยละ 37.40) และไม่ได้มีโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการของโรงเรียนโดยใช้ข้อมูลบนความเป็นไปได้ (ร้อยละ 36.59) ตามลำดับ

2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูไม่มีส่วนร่วมนำแผนงาน วิชาการไปดำเนินการอย่างเป็นระบบจนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด (ร้อยละ 47.16) ไม่ได้ให้ร่วม รับผิดชอบการสำรวจ จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนเพื่อใช้จัดการเรียนรู้ (ร้อยละ 41.46) และไม่มีส่วนร่วมประสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เข้ามามีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมในโรงเรียน (ร้อยละ 39.54) ตามลำดับ

2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูไม่ได้มีโอกาส เป็นสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกลุ่มโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ (ร้อยละ 42.29) ไม่ได้รับการส่งเสริมให้นำนวัตกรรมไปเผยแพร่แสดงผลงานวิชาการตามโอกาสเหมาะสม (ร้อยละ 39.03) และไม่ได้ รับการสนับสนุนให้คิดค้นพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน (ร้อยละ 38.21) ตามลำดับ

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูไม่มีส่วนร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวิชาการของโรงเรียนตรงตามความรู้และความถนัด (ร้อยละ 40.99) ไม่ได้รับ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (ร้อยละ 36.09) และไม่มีส่วนร่วมจัดทำปฏิทินการวัดประเมินผล การเรียนรู้ของโรงเรียน (ร้อยละ 35.29) ตามลำดับ

3. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัยแต่ละด้านมีแนวทางพัฒนา ดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ผู้บริหารควรจัดประชุมให้ครูร่วมกันจัดชั้นเรียน จัดครู เข้าสอนและรับผิดชอบรายกลุ่มสาระตามความรู้ คุณวุฒิและประสบการณ์อย่างเสมอภาคกัน (ความถี่ = 9) เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการ ประจำปี (ความถี่ = 8) และให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์งานวิชาการเป็นเป้าหมายความสำเร็จให้สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชนและโรงเรียน (ความถี่ = 7) ตามลำดับ

3.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูร่วมปรับโครงสร้างการบริหาร ให้มีการกระจายอำนาจ (ความถี่ = 9) มีข้อมูลบุคลากรรอบด้านเพื่อมอบงานให้รับผิดชอบและพัฒนาความก้าวหน้า ทางวิชาชีพ และมีการกำกับ ติดตามการดำเนินการตามแผนในปฏิทินเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ = 6) เท่ากัน ตามลำดับ

3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ผู้บริหารควรให้ครูร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมิน ผลงานความสำเร็จของโรงเรียน (ความถี่ = 8) สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียน (ความถี่ = 7) และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อเสริมแรงให้ครูผลิตสื่อและนวัตกรรมใช้จัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ (ความถี่ = 6) ตามลำดับ

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ผู้บริหารควรให้ครูนำผลการประเมินมาร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพัฒนางานวิชาการ (ความถี่ = 7) แต่งตั้งให้ครูร่วมเป็นกรรมการประเมินผลการเรียนประจำปี และให้ร่วมปฏิบัติหน้าที่นี้เทศ ติดตาม กำกับและประเมินผลการปฏิบัติงาน (ความถี่ = 6) เท่ากันตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ มีดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบริบทสถานศึกษาขนาดเล็ก จะมีข้อจำกัดทางทรัพยากรการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการใช้ทักษะในการบริหาร งานบุคคล เพื่อการบริหารในสภาวะการณ์ที่มีความจำกัดให้บรรลุวัตถุประสงค์การจัดการศึกษา มีการประยุกต์ การบริหารทั้งผ่านการสั่งการ การประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ และด้วยการพบปะ สนทนาและโน้มน้าวให้เกิด ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน เป็นตามแนวคิดของ เหมภัส เหลลาแหลม ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็น กระบวนการบริหารงานแบบประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การประเมินผลลัพท์ แก้ไขปัญหาพร้อมกันเพื่อความสำเร็จขององค์กร (เหมภัส เหลลาแหลม, 2564) และการศึกษา ของ จิตรา แก้วมะ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า โดยรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน (จิตรา แก้วมะ, 2563)

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ครูไม่มีส่วนร่วมวางแผนการจัดชั้นเรียน การรับนักเรียน และการจัดครูเข้าสอนอย่างเหมาะสมตรงตามความรู้ความสามารถ ไม่มีส่วนร่วมนำแผนงานวิชาการไปดำเนินการอย่างเป็นระบบจนบรรลุวัตถุประสงค์ ไม่ได้รับโอกาสเป็นสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับกลุ่มโรงเรียน และไม่มีส่วนร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวิชาการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูได้ร่วมกันปรับโครงสร้างการบริหารให้มีการกระจายอำนาจมากขึ้น การมีส่วนร่วมวางแผนตัดสินใจ การนำแผนไปปฏิบัติการสนับสนุนให้ร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน จึงมีการปฏิบัติอย่างเป็นทางการน้อย การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการจะมีมากกว่าทำได้รวดเร็วกว่าเพราะปริมาณของครูมีจำนวนน้อย เป็นการใช้ทักษะการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามแนวคิดของ อัสวรินทร์ แก่นจันทร์ ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการควรเริ่มที่มีแผนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบาย มีการทำงานเป็นทีมให้เอกภาพในการทำงาน มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ สนับสนุนส่งเสริมการทำงานและการริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ มีการให้ขวัญและกำลังใจในการทำงาน อาศัยหลักการพัฒนาคุณภาพ การมีส่วนร่วม การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประหยัดและความเป็นวิชาการ มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ การบริหารจัดการและทฤษฎีเชิงมนุษย์สัมพันธ์ (อัสวรินทร์ แก่นจันทร์, 2562) และการศึกษาของ อรรถชัย กาทหลง เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐขนาดใหญ่ในจังหวัดเพชรบุรี ที่พบว่า การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจเพื่อเป็นแนวทางกำหนดขอบข่ายงานหรือบทบาทในสถานศึกษาให้ชัดเจนมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานอื่นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา น้อยที่สุด (อรรถชัย กาทหลง, 2564) และการศึกษาของบุษบา เคณะอ่อน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรมเพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและเผยแพร่ทางวิชาการ และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด (บุษบา เคณะอ่อน, 2565)

3. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรจัดประชุมให้ครูร่วมกันจัดชั้นเรียน จัดครูเข้าสอนและรับผิดชอบรายกลุ่มสาระตามความรู้ คุณวุฒิและประสบการณ์อย่างเสมอภาคกัน เปิดโอกาสให้ครูร่วมปรับโครงสร้างการบริหารให้มีการกระจายอำนาจ ร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานความสำเร็จของโรงเรียน และสนับสนุนให้นำผลการประเมินมาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นข้อมูลพัฒนางานวิชาการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจเลือกในการวางแผนงานวิชาการอย่างเป็นระบบ มีข้อมูลความรู้ ความสามารถ ความถนัดและความต้องการรับผิดชอบปฏิบัติงานตลอดจนการมีส่วนร่วมดำเนินการบริหารครบทุกขั้นตอนย่อมจะส่งผลให้เกิดการยอมรับ ความไว้วางใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมขับเคลื่อนให้การดำเนินการประสบผลสำเร็จได้มากที่สุด เป็นไปตามแนวคิดของ อัสวรินทร์ แก่นจันทร์ ที่สรุปความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมทำให้เกิดความไว้วางใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย (อัสวรินทร์ แก่นจันทร์, 2562) และการศึกษาของณัฐพงษ์ คำเงิน เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 พบว่า ผู้บริหารควรประชุมชี้แจงให้รับรู้ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นอย่างทั่วถึง ให้เกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันให้ชัดเจน ชี้แจงเหตุผลที่ต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ (ณัฐพงษ์ คำเงิน, 2566) และ

การศึกษาของ ศิริเกศ เพ็ชรขำ เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่องานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 พบว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษา โดยกำหนดจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหาร พัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ วางแผนกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลมาปรับปรุงและร่วมประชุมระดมความคิดกำหนดแนวทางพัฒนาการบริหาร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ศิริเกศ เพ็ชรขำ, 2565)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงจากสูงไปต่ำ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สูงที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ต่ำที่สุด ตามลำดับ ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่ได้มีส่วนร่วมจัดชั้นเรียน การรับนักเรียนและการจัดครูเข้าสอน การนำแผนงานไปดำเนินการอย่างเป็นระบบ การกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม และการเป็นสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวทางการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารควรจัดประชุมให้ครูร่วมกันจัดชั้นเรียน จัดครูเข้าสอนและรับผิดชอบรายกลุ่มสาระตามความรู้ ร่วมปรับโครงสร้างการบริหาร ร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อพัฒนางานวิชาการ และร่วมกันกำหนดเกณฑ์ การประเมินผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ คือ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมต่ำที่สุด ดังนั้น หน่วยงานและผู้บริหารควร 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานและความสำเร็จสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กเป็นการเฉพาะต่างหากเป็นกรณีพิเศษ 2) ควรจัดให้มีโครงการนำร่องการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้วยไตรภาคี เพื่อสร้างความช่วยเหลือทางวิชาการให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ผลงานความสำเร็จ 4) ควรมีการสนับสนุนครูให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้พัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเรื่อง 1) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดเล็ก 2) ปัจจัยส่งเสริมความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อสถานศึกษาขนาดเล็กในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลในชุมชนพหุวัฒนธรรม และ 3) รูปแบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กแบบมีส่วนร่วมของครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา แก้วมะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิราวรรณ รินทรา. (2562). แนวทางการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรสถานศึกษาในอำเภอสว่างมั่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ณัฐพงษ์ คำเงิน. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษาพิเศษในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- บุษบา เคณะอ่อน. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วชิรวิทย์ ชินะขำ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศิริเกศ เพ็ชรขำ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่องานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. (2565). รายงานผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2565. ตาก: กลุ่มนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570). กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานแผนและโครงการ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- เหมภัส เหลลาแหลม. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อรรถชัย กาหลง. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ของรัฐในจังหวัดเพชรบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- อัศวรินทร์ แก่นจันทร์. (2562). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ใน พระบรมราชูปถัมภ์.